PRIVREDA I DRUŠTVO – VEŽBE

TEME ZA PREZENTACIJE

2026/27.

1. Klasa, privreda i životni stilovi
   - Da li ekonomski položaj određuje životni stil pojedinaca i grupa? Kako ekonomski položaj utiče na svakodnevicu pojedinaca i grupa? Kako kapitalizam oblikuje dominantne životne stilove? Koje razlike možemo da prepoznamo u kulturi (ponašanju, komunikaciji i izražavanju, oblačenju, hobijima, itd.) između pripadnika različitih društvenih klasa?
2. Privreda, obrazovanje i društvene nejednakosti
   - Kako obrazovni sistem reprodukuje društvene nejednakosti? Da li tržište rada oblikuje obrazovanje ili obrazovanje oblikuje tržište rada? Kako digitalni jaz utiče na obrazovne šanse i zapošljavanje? Kako privreda oblikuje (omogućuje ili ograničava) pristup znanju?
3. Privreda, medicina i telo
   - Na koji način komercijalizacija medicine menja odnos između lekara i pacijenta? Kako zdravstvene (farmaceutske) kompanije oblikuju naše razumevanje "bolesti" i "normalnog" tela? Da li je briga o sebi (self-care) izraz slobode, identiteta ili pritisak tržišne kulture? Šta je medikalizacija svakodnevnog života i u kojoj meri je ona izražena u društvu?
4. Privreda i životna sredina
   - Kako tehnološki napredak u sferi proizvodnje utiče na prirodno okruženje? Kakve se razlike mogu prepoznati u industrijskom poslovanju u siromašnijim i bogatijim zemljama? Kako bogate zemlje prebacuju troškove proizvodnje na globalni jug?
5. Potrošnja, status i društveni identitet
   - Kako pojedinci preko potrošnje upravljaju svojim identitetom? Kako izbor potrošačkih dobara oblikuje osećaj pripadnosti, individualnosti i društvenog statusa? Da li digitalne platforme proizvode nove oblike statusne konkurencije? Da li je "odgovorna potrošnja" otpor kapitalističkom sistemu ili je nova forma simboličkog statusa?
6. Potrošačke navike u eri društvenih mreža
   - Kako društvene mreže utiču na potrošnju pojedinca? Kako brendovi koriste influensere za povećanje prodaje svojih proizvoda? Kako TikTok, Temu i druge platforme oblikuju potrošnju? Koja vrsta sadržaja/kakva taktika se koristi za povećanje „prodajnosti“ proizvoda?
7. Kapitalizam i digitalna ekonomija
   - Koje su karakteristike platformske ekonomije? Šta je nadzorni kapitalizam i kako podaci postaju valuta? Koje nove forme digitalnog rada nastaju? Kako digitalne valute menjaju tradicionalne banke, sisteme plaćanja i finansijsku inkluziju? Koje su mogućnosti i problemi regulacije digitalnih valuta?
8. Ekonomske krize i društvo
   - Kakve su društvene posledice ekonomskih kriza iz prošlosti? Kako krize utiču na rast populizma, nacionalizma ili nepoverenja u institucije? Primeri ekonomskih kriza - Velika depresija (1929-1939), Globalna finansijska kriza (2008-2009), Ekonomska kriza izazvana pandemijom COVID-19 (2020-2022).
9. Multinacionalne koorporacije
   - Kako globalne korporacije (Coca-Cola, McDonald's i sl.) oblikuju kulturne obrasce i potrošačke identitete? Da li globalna kultura potiskuje lokalne vrednosti i tradiciju? Kako multinacionalne korporacije utiču na lokalnu ekonomiju?
10. Komodifikacija i savremeno društvo

- Kako savremeno društvo komodifikuje telo, izgled i zdravlje? Kako je savremena umetnost postala deo tržišta spektakla? Kako funkcioniše komodifikacija identiteta putem društvenih mreža? Koje su granice komodifikacije?

11. Rad i budućnost rada
    - Kako automatizacija i veštačka inteligencija menjaju budućnost rada? Na koji način digitalizacija rada utiče na radne odnose, na privatnu i poslovnu sferu života? Kako različite društvene grupe (prema polu, klasi, starosti itd.) doživljavaju promenu u prirodi rada?
12. Ekonomija pažnje i medijska kultura
    - Na koji način algoritmi oblikuju našu percepciju sveta i društvene odnose? Da li je pažnja nova valuta u digitalnom kapitalizmu? Kako pojedinci pokušavaju da povrate kontrolu nad pažnjom u uslovima preopterećenosti informacija?